NAŘÍZENÍ KOMISE V PŘENESENÉ PRAVOMOCI (EU) č. 528/2014

ze dne 12. března 2014,

kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, pokud jde o regulační technické normy pro rizika opcí jiná než rizika delta v rámci standardizovaného přístupu k tržním rizikům

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 ([1]), a zejména na čl. 329 odst. 3 třetí pododstavec, čl. 352 odst. 6 třetí pododstavec a čl. 358 odst. 4 třetí pododstavec uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) S ohledem na pověření obsažené v nařízení (EU) č. 575/2013 týkající se vypracování řady metod, jak zohlednit v požadavcích na kapitál u institucí kromě rizika delta i jiná rizika, a to „způsobem přiměřeným rozsahu a složitosti činností jednotlivých institucí v oblasti opcí a opčních listů“, je vhodné vypracovat přístupy, které budou mít rozdílnou úroveň složitosti a citlivosti vůči rizikům, čímž je instituce s různými profily budou moci vhodně využít. Vzhledem k tomu je vhodné stanovit tři následující přístupy, které budou odrážet narůstající složitost měření rizik jiných než rizik delta u opcí a opčních listů: i) zjednodušený přístup, ii) přístup Delta–plus, a iii) přístup podle scénáře. Tento rámec založený na třech přístupech z velké části provádí rámec pro jiná rizika než rizika delta stanovený Basilejským výborem pro bankovní dohled, a to s nezbytnými úpravami, které zohledňují nařízení (EU) č. 575/2013. Zajištění soudržnosti pravidel Unie s minimálními mezinárodně sjednanými standardy představuje přidanou hodnotu.

(2) Vzhledem k tomu, že je nezbytné stanovit pro instituce, které uplatňují přístup Delta–plus, možnost, aby zacházely s nespojitými opcemi více rizikově–citlivým způsobem, mělo by být takovým institucím umožněno, aby za dodržení určitých podmínek využily kombinace přístupů stanovených k měření rizika opcí a opčních listů, a to nejen v rámci skupin, ale i v rámci jednotlivých právních subjektů. Aby se však zabránilo možnosti selektivního uplatňování přístupů ze strany institucí, jež by usilovaly o minimalizaci svých požadavků na kapitál, měla by být kombinace individuálních přístupů povolena pouze za podmínky, že instituce vymezí rozsah uplatnění jednotlivých přístupů před zahájením jejich uplatňování, aby bylo zajištěno jejich časově konzistentní uplatňování.

(3) Rizika jiná než rizika delta u opcí a opčních listů mohou zahrnovat mimo jiné rizika vyplývající ze změn gama u nástrojů, na které je odkazováno jako na „riziko gama“ či „riziko konvexity“, jak je stanoveno v čl. 4 odst. 1 písm. a) tohoto nařízení, rizika vyplývající ze změn vega, na které je odkazováno jako na „riziko vega“ či „riziko volatility“, jak je stanoveno v čl. 4 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení, rizika vyplývající ze změn úrokových sazeb, na která je odkazováno jako na „úrokové riziko“ či „riziko ró“, nelineárnosti, které nelze zachytit pomocí rizik gama, a riziko implikované korelace opcí či opčních listů na koš podkladových nástrojů. Z těchto rizik nabývají pouze rizika gama a vega takové významnosti, která odůvodňuje uložení požadavků na kapitál, dokonce i u složitě strukturovaných institucí, a tudíž by měly být ve výpočtu požadavků na kapitál ošetřeny pouze tyto typy rizik. Nařízení (EU) č. 575/2013 vyžaduje, aby instituce získaly povolení od příslušného orgánu dříve, než započnou s uplatňováním interního způsobu výpočtu rizika delta. Využití přístupů týkajících se jiných rizik než rizik delta má však být monitorováno a posuzováno v rámci dohledového přezkumu a postupu hodnocení institucí stanovených podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ([2]). Větší složitost přístupu podle scénáře navíc vyžaduje bedlivější monitorování ze strany příslušných orgánů, a proto by využívání uvedeného přístupu institucemi mělo podléhat zvláštním podmínkám jak před jeho prvním využitím, tak i v jeho průběhu.

([1]) Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s. 1.

([2]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES (Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s. 338).

(4) Vzhledem k tomu, že se článek 330 nařízení (EU) č. 575/2013, který se týká zacházení s úrokovými swapy pevných sazeb proti pohyblivým sazbám, použije pouze pro účely úrokového rizika, nemělo by k němu být u určitých finančních operací, jimiž jsou například swapce, přihlíženo.

(5) Ustanovení tohoto nařízení jsou vzájemně úzce provázána, neboť upravují měření rizik jiných než rizik delta u opcí a opčních listů souvisejících s různými podkladovými nástroji. Za účelem zajištění souladu mezi těmito ustanoveními, která by měla vstoupit v platnost současně, a usnadnění komplexního pohledu a jednoduchého přístupu k nim osobám, na něž se vztahují tyto povinnosti, je žádoucí zahrnout všechny regulační technické normy požadované nařízením (EU) č. 575/2013 týkající se této oblasti do jediného nařízení.

(6) Toto nařízení vychází z návrhu regulačních technických norem předložených Komisi Evropským orgánem pro bankovnictví.

(7) Evropský orgán pro bankovnictví uskutečnil otevřené veřejné konzultace o návrzích regulačních technických norem, z nichž toto nařízení vychází, analyzoval potenciální související náklady a přínosy a požádal o stanovisko skupinu subjektů působících v bankovnictví zřízenou podle článku 37 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 ([1]),

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Vymezení požadavků na kapitál pro jiné riziko než riziko delta u opcí a opčních listů

1. Instituce vypočítávají požadavky na kapitál u tržního rizika souvisejícího s riziky jinými než rizikem delta u opcí a opčních listů podle požadavků čl. 329 odst. 3, čl. 352 odst. 6 a čl. 358 odst. 4 nařízení (EU) č. 575/2013 na základě jednoho z těchto přístupů:

a) zjednodušeného přístupu stanoveného v článcích 2 a 3 tohoto nařízení;

b) přístupu Delta–plus stanoveného v článcích 4, 5 a 6 tohoto nařízení;

c) přístupu podle scénáře stanoveného v článcích 7, 8 a 9 tohoto nařízení.

2. Při výpočtu požadavků na kapitál na konsolidovaném základě mohou instituce využít kombinace různých přístupů. Instituce mohou individuálně využít pouze kombinace přístupu podle scénáře a přístupu Delta–plus, pokud jsou splněny podmínky stanovené v článcích 4 až 9.

3. Pro účely výpočtu podle odstavce 1 postupují instituce takto:

a) rozloží koše opcí či opčních listů na jejich základní složky;

b) rozloží caps a floors či jiné opce, které se vztahují k úrokovým sazbám k různým datům, na řetězec nezávislých opcí týkajících se rozdílných období (tzv. caplet a floorlets);

c) s opcemi a opčními listy na úrokové swapy pevných sazeb proti pohyblivým sazbám zacházejí jako s opcemi či opčními listy na příslušnou pevnou úrokovou sazbu;

d) s opcemi a opčními listy, které se vztahují k více než jednomu podkladovému nástroji z podkladových nástrojů uvedených v čl. 5 odst. 3, zacházejí jako s košem opcí či opčních listů, kde každá opce má jeden samostatný podkladový nástroj.

Článek 2

Podmínky uplatnění zjednodušeného přístupu

Instituce, které nakupují pouze opce a opční listy, mohou využít pouze zjednodušeného přístupu.

Článek 3

Vymezení požadavků na kapitál podle zjednodušeného přístupu

1. Instituce uplatňující zjednodušený přístup provedou výpočet požadavků na kapitál souvisejících s riziky jinými než delta u nákupních a prodejních opcí či opčních listů jako vyšší z hodnot v rozmezí nula a rozdílu následujících hodnot:

a) hrubá částka, jak je uvedena v odstavcích 2 až 5;

([1]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro bankovnictví), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/78/ES (Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 12).

b) částka odpovídající váženému riziku delta, která se vypočítá z tržní hodnoty podkladového nástroje vynásobené deltou a poté vynásobené jednou z následujících příslušných vah:

i) v případě specifického či obecného kapitálového rizika či úrokového rizika váhou podle kapitoly 2 části třetí hlavy IV nařízení (EU) č. 575/2013;

ii) v případě rizika komodity váhou podle kapitoly 4 části třetí hlavy IV nařízení (EU) č. 575/2013 a

iii) v případě měnového rizika váhou podle kapitoly 3 části třetí hlavy IV nařízení (EU) č. 575/2013.

2. V případě opcí a opčních listů, na které se vztahuje jedna z následujících dvou kategorií, se hrubá částka uvedená v odstavci 1 stanoví podle odstavců 3 až 4:

a) má-li kupující neomezené právo koupě podkladového nástroje za předem určenou cenu k okamžiku vypršení lhůty či kdykoli před ním a pokud je prodávající povinen splnit poptávku kupujícího (jednoduché nákupní opce či jednoduché nákupní opční listy);

b) má-li kupující neomezené právo prodeje podkladového nástroje stejným způsobem, jak je uvedeno v písmeni a) (jednoduché prodejní opce či jednoduché prodejní opční listy).

3. Hrubá částka uvedená v odstavci 1 se vypočítá jako maximální hodnota mezi nulou a tržní hodnotou podkladového cenného papíru vynásobená součtem specifických a obecných tržních rizik u požadavků na kapitál pro podkladový nástroj, od které je odečtena výše zisku, je-li uskutečněn, vyplývajícího z okamžité realizace opce (zpeněžení), je-li splněna jedna z následujících podmínek:

a) opce či opční list obsahuje právo prodeje podkladového nástroje (tzv. dlouhý prodej) a je spojena s kapitálovými investicemi do podkladového nástroje (tzv. dlouhá pozice v podkladovém nástroji);

b) opce či opční list obsahuje právo nákupu podkladového nástroje (tzv. dlouhý nákup) a je spojena se závazkem prodeje kapitálových investic do podkladového nástroje (tzv. krátká pozice v podkladovém nástroji).

4. Obsahuje-li opce či opční list právo nákupu podkladového nástroje (dlouhý nákup) či právo prodeje podkladového nástroje (tzv. dlouhý prodej), je hrubá částka podle odstavce 1 menší z těchto dvou částek:

a) tržní hodnota podkladového cenného papíru vynásobená součtem specifických a obecných požadavků na tržní rizika týkajících se podkladového nástroje;

b) hodnota pozice stanovená podle přecenění tržní hodnotou nebo pomocí modelu, jak je stanoveno v čl. 104 odst. 2 písm. b) a c) nařízení (EU) č. 575/2013 (tržní hodnota opce nebo opčního listu).

5. V případě všech typů opcí nebo opčních listů, které nedisponují vlastnostmi uvedenými v odstavci 2, se za tržní hodnotu opce či opčního listu považuje hrubá částka uvedená v odstavci 1.

Článek 4

Přehled vymezení požadavků na kapitál podle přístupu Delta–plus

1. Pokud se instituce rozhodnou uplatňovat přístup Delta–plus pro opce a opční listy, jejichž gama je spojitou funkcí ceny podkladového nástroje a jejichž vega je spojitou funkcí implikované volatility (spojité opce a opční listy), vypočítají se požadavky na kapitál pro jiná rizika než rizika delta u opcí a opčních listů jako součet následujících požadavků:

a) požadavků na kapitál týkajících se parciální derivace delta podle ceny podkladového nástroje, který je u dluhopisových opcí či opčních listů parciální derivací delta podle výnosů do období splatnosti podkladového dluhopisu, a u swapcí parciální derivací delta podle sazby swapů;

b) požadavku týkajícího se parciální derivace prvního řádu opce či opčního listu podle implikované volatility.

2. Implikovaná volatilita se považuje za hodnotu volatility vzorce ocenění opce či opčního listu, u něhož je za určitého modelu ocenění a výše všech dalších seznatelných parametrů ovlivňujících ocenění teoretická cena opce či opčního listu rovna tržní hodnotě takové opce či opčního listu, přičemž tržní hodnotou se rozumí tržní hodnota ve smyslu čl. 3 odst. 4.

3. Požadavky na kapitál pro rizika jiná než rizika delta týkající se nespojitých opcí či opčních listů se vymezují takto:

a) v případě koupě opcí či opčních listů jako maximální částka mezi nulou a rozdílem těchto hodnot:

   i) tržní hodnota opce či opčního listu ve smyslu čl. 3 odst. 4;

   ii) rizikově vážená hodnota odpovídající hodnotě delta ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. b);

b) v případě prodeje opcí či opčních listů jako maximální částka mezi nulou a rozdílem těchto hodnot:

   i) příslušná tržní hodnota podkladového nástroje, jež se považuje buď za maximální možnou platbu k okamžiku splatnosti, je-li smluvně stanovena, či tržní hodnota podkladového nástroje či efektivní pomyslná tržní hodnota, není-li maximální možná platba stanovena smluvně;

   ii) rizikově vážená hodnota odpovídající hodnotě delta ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. b).

4. Hodnota gama a vega využitá při výpočtu požadavků na kapitál se vypočítá s využitím vhodného modelu oceňování, jak je uvedeno v čl. 329 odst. 1, čl. 352 odst. 1 a čl. 358 odst. 3 nařízení (EU) č. 575/2013. Nelze-li podle tohoto odstavce hodnotu gama či vega vypočítat, provede se výpočet požadavků na kapitál u rizik jiných než rizik delta podle odstavce 3.

Článek 5

Vymezení požadavků na kapitál pro riziko gama podle přístupu Delta–plus

1. Pro účely čl. 4 odst. 1 písm. a) se požadavky na kapitál pro riziko gama vypočítají podle následujících návazných kroků:

a) u každé individuální opce či opčního listu se vypočítá dopad gama;

b) provede se součet dopadů gama na individuální opce nebo opční listy, které odkazují na stejný samostatný typ podkladového nástroje;

c) absolutní hodnota součtu všech záporných hodnot vyplývající z kroku b) stanoví požadavky na kapitál pro riziko gama. Ke kladným hodnotám, jež jsou výsledkem kroku b), se nepřihlíží.

2. Pro účely kroku podle odst. 1 písm. a) se vypočítají dopady gama podle vzorce uvedeného v příloze I.

3. Pro účely kroku podle odst. 1 písm. b) se za samostatné typy podkladového nástroje považují:

a) v případě úroků v stejné měně: jednotlivá časová pásma splatnosti, jak jsou uvedena v tabulce č. 2 v článku 339 nařízení (EU) č. 575/2013;

b) v případě kapitálových a akciových indexů: jednotlivé trhy vymezené v pravidlech, která mají být vypracována podle čl. 341 odst. 3 nařízení (EU) č. 575/2013;

c) v případě měn a zlata: jednotlivé měnové páry a zlato;

d) v případě komodit: komodity, které jsou považovány za stejné, jak je stanoveno v čl. 357 odst. 4 nařízení (EU) č. 575/2013.

Článek 6

Vymezení požadavků na kapitál pro riziko vega podle přístupu Delta–plus

Pro účely čl. 4 odst. 1 písm. b) se požadavky na kapitál pro riziko vega vypočítají podle následujících návazných kroků:

a) pro každou individuální opci se stanoví hodnota vega;

b) pro každou individuální opci se vypočítá předpokládaný kladný/záporný 25 % posun implikované volatility, přičemž implikovaná volatilita je vykládána ve smyslu čl. 4 odst. 2;

c) pro každou individuální opci se hodnota vega, která je výsledkem kroku podle písm. a), vynásobí odhadovaným posunem implikované volatility, který vyplyne z kroku podle písmene b);

d) pro každý samostatný typ podkladového nástroje ve smyslu čl. 5 odst. 3 se provede součet hodnot vyplývajících z kroku podle písmene c);

e) součet absolutních hodnot, jež jsou výsledkem kroku podle písmene d), určuje celkové požadavky na kapitál pro riziko vega.

Článek 7

Podmínky uplatnění přístupu podle scénáře

Instituce mohou použít přístup podle scénáře, splňují-li veškeré tyto požadavky:

a) zřídily jednotku řízení rizika, která monitoruje riziko portfolia opcí instituce a o výsledcích své činnosti podává zprávu vedení;

b) příslušným orgánům oznámily předem vymezený rozsah expozic, na který se tento přístup bude soustavně uplatňovat;

c) výsledky postupu podle scénáře jsou součástí interních zpráv pro vedení instituce.

Instituce pro účely písmene c) vymezí přesné pozice, na které se vztahuje přístup podle scénáře, včetně typu produktu či identifikovaných pracovišť a portfolia, rozlišitelný přístup řízení rizik, který se uplatní ve vztahu k těmto pozicím, vyčleněné IT aplikace, které se využívají pro tyto pozice, a odůvodnění, proč se na takové pozice vztahuje přístup podle scénáře ve srovnání s pozicemi, pro něž byly určeny jiné přístupy.

Článek 8

Vymezení matice scénáře v přístupu podle scénáře

1. Instituce vymezí u každého samostatného typu podkladového nástroje, jak je uveden v čl. 5 odst. 3, matici scénáře obsahující soubor scénářů.

2. První dimenze matice scénáře se týká změny ceny podkladového nástroje spočívající v jejím zvýšení či snížení oproti stávající hodnotě. Tato škála změn se skládá:

a) v případě úrokových opcí a opčních listů z kladné/záporné předpokládané změny úrokové sazby stanovené v pátém sloupci tabulky č. 2 v článku 339 nařízení (EU) č. 575/2013;

b) v případě kapitálových opcí či kapitálových opčních listů nebo opcí či opčních listů na kapitálové indexy z kladné/záporné váhy uvedené v článku 343 nařízení (EU) č. 575/2013;

c) v případě měnových opcí či opčních listů a opcí či opčních listů ve zlatě z kladné/záporné váhy uvedené v článku 351 nařízení (EU) č. 575/2013 nebo případně z kladné/záporné váhy uvedené v článku 354 nařízení (EU) č. 575/2013;

d) v případě opcí (opčních listů) na komodity z kladné/záporné váhy uvedené v čl. 360 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) č. 575/2013.

3. Scénáře změny ceny podkladového nástroje se vymezí mřížkou minimálně sedmi bodů, které zahrnují stávající pozorování a rozdělují pásma uvedená v odstavci 2 do rovnoměrně rozložených intervalů.

4. Druhou dimenzi matice scénáře vymezují změny volatility. Pásmo změn volatility se pohybuje v rozsahu plus/mínus 25 % implikované volatility ve smyslu odkazu čl. 4 odst. 2. Takové pásmo změn se rozdělí minimálně do mřížky o třech bodech, které zahrnují 0 % změnu, přičemž pásmo je rozděleno do rovnoměrně rozložených intervalů.

5. Matice scénáře je vymezena veškerými možnými kombinacemi bodů podle odstavců 3 a 4. Každá kombinace představuje jeden scénář.

Článek 9

Vymezení požadavků na kapitál v přístupu podle scénáře

Požadavky na kapitál týkající se jiných rizik než rizik delta u opcí a opčních listů se v případě přístupu podle scénáře vypočítají podle následujících návazných kroků:

a) v případě každé individuální opce či opčního listu se použijí k výpočtu simulované čisté ztráty nebo zisku odpovídající příslušnému scénáři všechny scénáře, na které se odkazuje v článku 8. Při této simulaci se využije metod plného přecenění, simulace změn ceny s využitím modelů ocenění, aniž by se využila lokální aproximace takových modelů;

b) v případě každého samostatného typu podkladového nástroje ve smyslu čl. 5 odst. 3 se provede souhrn hodnot získaných z výpočtu podle písmene a) týkajících se jednotlivých scénářů;

c) v případě každého samostatného typu podkladového nástroje ve smyslu čl. 5 odst. 3 se příslušný scénář vypočítá jako scénář, pro který byly v případě hodnot stanovených podle písmene b) vypočítány největší ztráty, nebo nejmenší zisky, nejsou-li ztráty žádné;

d) v případě každého samostatného typu podkladového nástroje ve smyslu čl. 5 odst. 3 se požadavky na kapitál vypočítají podle vzorce uvedeného v příloze II;

e) celkové požadavky na kapitál v případě rizika jiného než rizika delta u opcí a opčních listů jsou součtem požadavků na kapitál získaných z výpočtu uvedeného v kroku podle písmene d) pro všechny samostatné typy podkladových nástrojů ve smyslu čl. 5 odst. 3.

Článek 10

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 12. března 2014.

Za Komisi

předseda

José Manuel BARROSO

PŘÍLOHA I

Vzorec, který se použije pro účely čl. 5 odst. 2

Vzorec, který se použije pro účely čl. 5 odst. 2:

$$\text{dopad gama} = \hat{} \times \text{gama} \times VU^2,$$

přičemž se VU:

a) v případě úrokových opcí či opčních listů nebo dluhopisových opcí nebo opčních listů rovná předpokládané změně výnosu uvedené v pátém sloupci tabulky č. 2 článku 339 nařízení (EU) č. 575/2013,

b) v případě kapitálových opcí či opčních listů a kapitálových indexů rovná tržní hodnotě podkladového nástroje vynásobené váhou uvedenou v článku 343 nařízení (EU) č. 575/2013,

c) v případě měnových opcí či opčních listů a opcí či opčních listů ve zlatě rovná tržní hodnotě podkladového nástroje vypočítané ve vykazované měně a vynásobené váhou uvedenou v článku 351 nařízení (EU) č. 575 nebo příslušně váhou uvedenou v článku 354 nařízení (EU) č. 575/2013,

d) v případě opcí či opčních listů na komodity rovná tržní hodnotě podkladového nástroje vynásobené váhou uvedenou v čl. 360 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) č. 575/2013.

PŘÍLOHA II

Vzorec, který se použije pro účely čl. 9 písm. d)

Vzorec, který se použije pro účely čl. 9 písm. d):

$$\text{kapitálový požadavek} = -\min(0, PC - DE)$$

kde:

a) PC (změna ceny) je součtem změn ceny opcí stejného samostatného typu podkladového nástroje ve smyslu čl. 5 odst. 3 (záporné znaménko pro ztrátu a kladné pro zisk), která odpovídá příslušnému scénáři, jak byl určen krokem podle čl. 8 odst. 2 písm. c);

b) DE je „účinkem delta“, který se vypočítá takto:

$$DE = ADEV \times PPCU$$

kde:

i) ADEV (agregovaná ekvivalentní hodnota delta) je součtem záporných a kladných hodnot delta vynásobeným tržní hodnotou podkladového nástroje smlouvy u opcí, které mají stejný samostatný typ podkladového nástroje ve smyslu čl. 5 odst. 3;

ii) PPCU (procentní změna ceny podkladového aktiva) je procentní změna ceny podkladového nástroje ve smyslu čl. 5 odst. 3, která odpovídá příslušnému scénáři, jak byl určen krokem podle čl. 8 odst. 2 písm. c).